ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΟΙ "ΟΠΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ,,

Πῶς προκαλεῖται ἡ συγκίνησις ἀπὸ τὰ ἔργα τέχνης

Β'

Μελέτη τοῦ κ. W. G. CONSTABLE

Διευθυντοῦ τοῦ Μουσείου τῆς Βοστώνης

Στὴν διαδικασία ἀπὸ τὴν ὁποία δημιουργεῖται ἕνα ἔργον τέχνης ἀνακύπτει φυσικὰ τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως μεταξὺ τοῦ ἔργου τέχνης καὶ τῆς φύσεως.

Βέβαια ἡ τέχνη δὲν εἶναι καὶ ποτὲ δὲν ὑπῆρξεν ἁπλῶς ἀπομίμησις τῆς φύσεως σὰν ἕνας καθρέφτης ποὺ μέσα του ἀντανακλᾶται ὁ ὁρατὸς κόσμος. Πρέπει νὰ μὴν ξεχνοῦμε, ὅτι ἡ ἀντιγραφὴ δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ ἔχῃ τὴν ζωτικότητα, τὴν ὀργανικὴ συνοχή, ἢ τὸ μοναδικὸ (τὸ νέο καὶ ξεχωριστὸ) στὴν ποιότητα, ποὺ ἀποτελοῦν τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ ἔργου τέχνης.

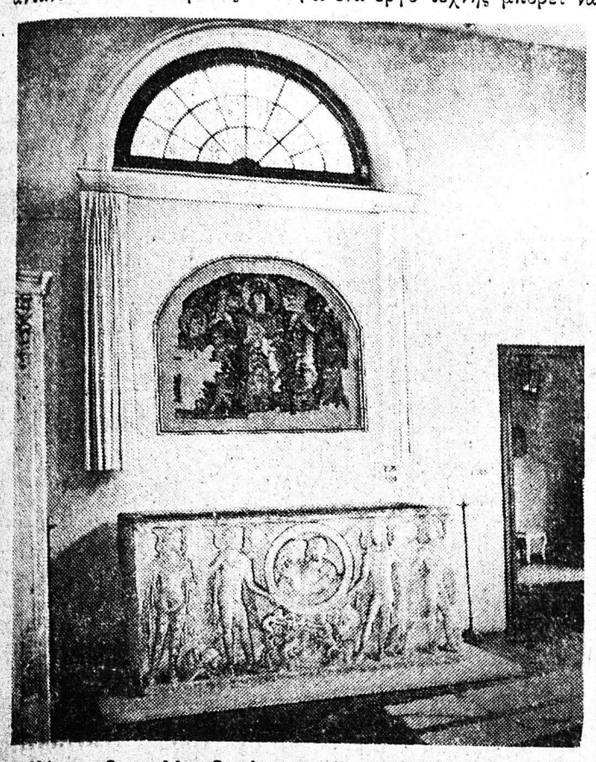

Μέρος τῆς συλλογῆς ἀντικειμένων τέχνης τῆς Ντόμπαρτον Ὄουκς εἶναι αὐτὴ ἡ Ρωμαϊκὴ μαρμάρινη Σαρκοφάγος τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰῶνος. Τὰ 4 ἀνάγλυφα ἀντιπροσωπεύουν τὶς 4 ἐποχὲς ὑπὸ τὴν μορφὴν 4 νέων μὲ φτερά. Εἰς τὸ κάτω μέρος τὰ μικρὰ ἀνάγλυφα ἀντιπροσωπεύουν διάφορες φάσεις τῶν ἐποχῶν

Μ'αὐτὸ δὲν ἐννοοῦμε βέβαια ὅτι ὁ καλλιτέχνης δὲν πρέπει νὰ μιμῆται μορφὲς καὶ σχήματα ἀπὸ τὴ φύσι ὅταν ἐξυπηρετοῦν τὸ σκοπό του. Ἰδιαίτερα στὴ ζωγραφικὴ καὶ γλυπτικὴ αὐτὸ πάντοτε συμβαίνει, ἂν καὶ πάλιν ὁ καλλιτέχνης θὰ ἐκλέξῃ, θ' ἁπλοποιήσῃ, θ' ἀλλαξῃ τὶς ἀναλογίες κλπ., ποὺ θὰ τὸν βοηθήσουν ἀπὸ τὴν φαινομενικὴ ἀπομίμησι ἐκ τοῦ φυσικοῦ νὰ δημιουργήσῃ κάτι τί τὸ νέο μὲ ἔκφρασι μὲ «ζωὴ» δικιά του.

Ἀπὸ τὶς παραπάνω ἀναγκαστικὰ ἀδρὲς γραμμὲς γιὰ τὰ γνωρίσματα τοῦ ἔργου τέχνης, ἃς στρέψωμε τὴν προσοχήν μας τώρα στὸ ζήτημα ποὺ ἀφορᾶ τὴν ἐνδεχομένη ἐπίδρασι ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἕνα ἔργο τέχνης πάνω στὸ θεατή.

Ἡ ἐπίδρασις αὐτὴ ἀσκεῖται κυρίως μὲ κάτι, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται «πάθος», ποὺ σημαίνει, ὅτι ὁ θεατὴς ὑπεισέρχεται στὸ ἔργον τέχνης καὶ δοκιμάζει, αἰσθάνεται βαθειά, σὰν νὰ ἦταν αὐτὸς στὴ θέσι τοῦ καλλιτέχνου, τὴν συναισθηματικὴ συγκίνησι, τὴν διανοητικὴ καὶ πρακτικὴ χειρωνακτικὴν ἐργασία ἡ ὁποία χρειάσθηκε σὲ ὅλη τὴν διαδικασία, γιὰ νὰ δημιουργηθῇ τὸ ἔργο αὐτό.

Καὶ ἐφ' ὅσον ἡ πρωταρχικὴ καὶ σπουδαιότερη σύλληψις τοῦ ἔργου τέχνης εἶναι συναισθηματικῆς φύσεως, ἕπεται ὅτι ὁ θεατὴς ὀφείλει πρῶτα—πρῶτα νὰ συγκινηθῇ ἀπὸ τὸ ἔργο, ἐὰν πρόκειται νὰ νοιώσῃ βαθειὰ τὴν ἀξία του. Φυσικά, τὸ εἶδος καὶ ἡ ἔντασις τῆς συγκινήσεως αὐτῆς τοῦ θεατῆ θὰ ποικίλλῃ πολὺ σύμφωνα μὲ τὸ χαρακτῆρα τοῦ ἔργου.

Κάποτε μπορεῖ νὰ εἶναι μιὰ ἁπλῆ εὐχαρίστησις ποὺ προξενήθηκε ἀπὸ τὴ θέα σχημάτων καὶ χρωμάτων, τὰ ὁποῖα τακτοποιήθηκαν ἔτσι ἁρμονικὰ καὶ παρουσιάζουν ἕνα εὔθυμο καὶ χαρωπὸ σύνολον. Στὴν περίπτωσι ὅμως ποὺ τὸ ἔργον τέχνης προῆλθεν ἀπὸ ἔντονη ἐνέργεια τῆς φαντασίας, ἡ ἁπλῆ αὐτὴ εὐχαρίστησις, ἡ ὁποία ἂν καὶ ὑπάρχῃ, μπορεῖ μολαταῦτα νὰ ὑπερκαλυφθῇ ἀπὸ ἄλλα συναισθήματα, ὅπως π. χ. ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς σωματικῆς καὶ πνευματικῆς τονώσεως καὶ ἐξυψώσεως, ἀπὸ ἀγαλλίασι καὶ εἰρήνη, ἀπὸ ὑπερδιέγερσι, ἀμηχανία ἢ ἀκόμη καὶ ἀπὸ φρίκη ἢ τέλος, ἀπὸ ἔκστασι, ἐνθουσιασμὸ ἢ δέος. Πράγματι ἕνα ἔργο τέχνης μπορεῖ νὰ θέξῃ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα συναισθήματα καὶ καθὼς λέγει ὁ Γκαῖτε «μπορεῖ νὰ ἀποκαλύψῃ τὰ βαθύτερα μυστικὰ τῆς δημιουργίας».

Συμβαίνει, λοιπόν, ἐφ' ὅσον τὸ ἔργο τέχνης εἶναι τὸ «ὑπερατομικό», καὶ ὁ θεατὴς νὰ μεταφερθῇ πέραν τῶν ὁρίων, ὅπου φθάνει ἡ λογικὴ καὶ ἡ καθημερινὴ πεῖρα ἡ ἀνθρώπινη, στὸ βασίλειο τῆς διαισθήσεως καὶ ἐνοράσεως, ὅπου φθάνει ἡ δύναμις τῆς φαντασίας, βασίλειο τὸ ὁποῖον συμμερίζονται ὁ καλλιτέχνης, ὁ μαθηματικὸς καὶ ὁ θρησκευτικὸς μύστης.

Πῶς ἀκριβῶς αὐτό, εἶναι μυστήριο, ἀλλ' ὅ,τι συμβαίνει εἶναι πασίγνωστο γεγονός, ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ ν' ἀναφέρω κάτι ἀπὸ τὴ δική μου πεῖρα. Πηγαίνοντας νὰ ἐπισκεφθῶ γιὰ πρώτη φορὰ τὴ μεγάλη ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Σοφίας στὴν Κωνσταντινούπολι, ἤμουν πολὺ καλὰ ἐνήμερος γιὰ τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τοὺς ἐπαίνους ποὺ ὅλοι ἐξέφρασαν γι' αὐτήν. Ἔτσι, ἀπὸ ἀντίδρασι, ἔγινα πολὺ σκεπτιστὴς καὶ σχημάτισα μέσα μου μιὰ διάθεσι ἰδιαίτερα ἐπιφυλακτική.

Τὴν στιγμὴ ὅμως ποὺ μπῆκα στὴν ἐκκλησία αὐτή, ὅλες μου αὐτὲς οἱ ἰδέες ἐξαφανίσθηκαν. Ὡς πρὸς τὸν χρόνο, κάθε αἴσθημα προερχόμενο ἀπὸ φυσικοὺς περιορισμοὺς χάθηκε, ὁ νοῦς μου καὶ τὸ πνεῦμα μου ἀπελευθερώθηκαν, γιὰ νὰ πλανῶνται στὸ διάστημα τὸ γεμᾶτο ἀπὸ πολλὲς λεπτὲς ἁρμονικὲς συνθέσεις, ποὺ ὅλες μαζὶ σχημάτιζαν ἕνα μεγαλοπρεπὲς σύνολο.

Μεταφέρθηκα σὲ μιὰ περιοχὴ ρυθμικῆς τελειότητος καὶ δοκίμαζα τὴν ἐσωτερικὴ ἐκείνη ἱκανοποίησι ποὺ μᾶς παρέχεται σὲ μιὰ στιγμὴ ἀνώτερης ἐμπνεύσεως καὶ πραγματοποιήσεως ἑνὸς μεγάλου ἔργου.

Πολλοὶ θ' ἀρνηθοῦν νὰ ὑποστηρίξουν, ὅτι εἶναι ἱκανοὶ νὰ μεταφερθοῦν σὲ τέτοια ὕψη, σὰν κι' αὐτὰ ποὺ μόλις περιέγραψα, ἂν καὶ δὲν νομίζω ὅτι ἔχουν δίκηο. Εἶναι ὅμως βέβαιο, ὅτι πολὺ περισσότεροι εἶναι οἱ ἄνθρωποι ποὺ αἰσθάνονται βαθειὰ τὰ ἔργα τέχνης ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὸ ἀναγνωρίζουν.

Ἡ τέχνη δὲν εἶναι κάτι τὸ ἀπόρρητο, τὸ ἀπόλυτα ἐμπιστευτικό, προωρισμένο νὰ ἀποκαλυφθῇ μόνο στοὺς ὀλίγους μεμυημένους. Μπορεῖ νὰ συγκινηθῇ κανεὶς ἀπὸ ἕνα ἔργον τέχνης ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν κοινωνική του θέσι ἢ ἀπὸ τὶς σπουδές του καὶ δὲν ἐξαρτᾶται αὐτὴ ἡ συγκίνησις ἀπὸ τὸν βαθμὸ τοῦ πολιτισμοῦ μιᾶς χώρας.

Οἱ πίνακες ζωγραφικῆς τῶν Ἀφρικανῶν ἰθαγενῶν καὶ ἡ γλυπτικὴ τῶν Ἀφρικανῶν Μαύρων, δείχνουν τὸ ὑψηλὸ ἐπίπεδο στὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ φθάσῃ ἡ καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία στὶς πρωτόγονες κοινωνίες.

Ὁ θεατής, ὅμως, χρειάζεται καὶ κάτι ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὴν εὐαισθησία, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ συγκίνησι, γιὰ νὰ ἀπολαύσῃ ἕνα ἔργο τέχνης. Ὅπως ὁ καλλιτέχνης κάνει χρῆσι καὶ τοῦ λογικοῦ του, ἔτσι χρειάζεται κι' ὁ θεατὴς νὰ καταβάλῃ καὶ διανοητικὴ προσπάθεια διὰ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ. Ὅσο πλουσιώτερο καὶ βαθύτερο σὲ ἔννοια εἶναι ἕνα ἔργο τέχνης, τόσο περισσότερη διανοητικὴ προσπάθεια χρειάσθηκε γιὰ νὰ δημιουργηθῇ. Ἑπομένως καὶ ὁ θεατὴς πρέπει νὰ καταβάλῃ ἀνάλογες διανοητικὲς προσπάθειες γιὰ νὰ τὸ νοιώσῃ καλά.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀπαιτήσεις τὶς συναισθηματικὲς καὶ διανοητικές, ἕνα ἔργο τέχνης μᾶς παρέχει καὶ ἄλλες δυνατότητες γιὰ μόρφωσι καὶ ἀπόλαυσι. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ἡ εὐχαρίστησις, ποὺ ἔχω ἤδη ἀναφέρει, ἐπίσης ὁ συσχετισμός, μᾶς ἐνθυμίζει δηλαδὴ κάτι εὐχάριστο — θέαμα ἢ ἐπεισόδιο — ἀπὸ τὸ παρελθόν. Ὁ πίνακας π. χ. ἑνὸς τοπίου ποὺ μπορεῖ νὰ ὑπενθυμίσῃ στὴν κάτοικο μιᾶς πόλεως γιὰ τὶς μέρες ποὺ πέρασε στὴν ἐξοχή, μιὰ εἰκόνα χαρακτικῆς νὰ μᾶς θυμίσῃ κάποιο ἀγαπητό μας ζῶο, κλπ. ἀλλὰ πόσο συμπτωματικὴ εἶναι μιὰ τέτοια εὐχαρίστησις καὶ πόσο λίγο σχετίζεται μὲ τὰ πραγματικὰ ἔργα τέχνης, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι πολλὲς φορὲς ἡ εὐχαρίστησις αὐτὴ προέρχεται ἀπὸ ἀντικείμενα, ποὺ δὲν ἔχουν καμμιὰν ἀξίωσιν ἔργων τέχνης, ὅπως π. χ. ἕνας σπασμένος ξύλινος φράκτης ἢ ἕνα ἄκτιστο οἰκόπεδο, θυμίζει σ' ἕνα κάτοικο πόλεως τὸν καιρὸ ποὺ πέρασε στὸ ἀγρόκτημα, ὅπου γεννήθηκε.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Η ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΥΛΗ ΛΕΞΑΝ

Ἡ νέα πλαστικὴ ὕλη Λεξὰν εἶναι μεγάλης ἀντοχῆς. Εἰς τὴν εἰκόνα ἀριστερὰ ἕνα κορίτσι κάνει κούνια μὲ μία ταινία ἀπὸ Λεξάν. Δεξιὰ ἕνα μυτερὸ τεμάχιο Λεξὰν περνᾶ μιὰ σανίδα σὰν καρφί. Ἡ ἀμερικανικὴ ἑταιρία «Τζένεραλ Ἠλέκτρικ» χρησιμοποιεῖ τὸ Λεξὰν διὰ τὴν κατασκευὴν πολλῶν ἀντικειμένων

ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ ΤΗΣ «ΗΜΕΡΑΣ»

Ἠθικὸν τραῦμα κατὰ τῶν δημοδιδασκάλων

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. Β. ΒΡΟΝΤΙΑ

Δὲν πρόκειται περὶ σωματικοῦ τραύματος, ἀλλὰ περὶ πολὺ σπουδαιοτέρου. Πρόκειται περὶ τραύματος ἠθικοῦ, τραύματος ψυχικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησεν ἡ Κυβέρνησις εἰς βάρος ἑνὸς ὁλοκλήρου ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἐξ 20.000 δημοδιδασκάλων.

Ὅλοι γνωρίζομεν τὴν σημασίαν τῶν τραυμάτων καὶ δὴ τῶν ψυχικῶν καὶ μόνον ἡ Κυβέρνησις κάνει πὼς δὲν τὸ ἐννοεῖ. Ἡ μεροληπτικὴ καὶ ταπεινωτικὴ στάσις τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸ Δημοδιδασκαλικὸν Σῶμα τείνει νὰ μεταβάλῃ τὸ χαῖνον τοῦτο τραῦμα εἰς πυορροοῦν συρίγγιον καὶ τότε ἀλλοίμονον εἰς τὸ ἕνα ἑκατομμύριον μαθητικοῦ κόσμου, ἀλλοίμονον εἰς τὴν κοινωνίαν, ἡ ὁποία ἀναμένει τὴν χειραφέτησίν της ἀπὸ τὸν δημοδιδάσκαλο. Τὸ ἐσωτερικὸν ζώπυρον τοῦ δημοδιδασκάλου ἀντὶ νὰ πάλλῃ παλμοὺς προόδου τείνει νὰ σβησθῇ.

Ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος ὑπάγεται εἰς τὸν κανόνα προσφορᾶς καὶ ζητήσεως εἶναι ἀτυχής, ἐπιπολαία καὶ ἀντιεπιστημονική.

Ἀγνοεῖ λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος δὲν εἶναι χειρωναξ, ἀλλ' ὅτι ἐξασκεῖ μίαν τῶν ὑψηλοτέρων καὶ σπουδαιοτέρων λειτουργιῶν; Ἀγνοεῖ ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος ὁμοιάζει μὲ ἀληθῆ ἱεραπόστολον, μύστην ψυχῶν καὶ σμιλευτὴν ἐθνικῶν συνειδήσεων; Ποῖον ἄλλο κρατικὸν ἐπάγγελμα, ποία κρατικὴ ὑπηρεσία ὁμοιάζει μὲ τὸν λασπαιδευτὴν αὐτὸν γίγαντα, ὁ ὁποῖος θυσιάζεται γιὰ νὰ φωτίσῃ, νὰ θερμάνῃ τὴν κοινωνίαν καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν καὶ νὰ ἐνσταλάξῃ στὶς ἁπαλὲς ψυχὲς τῶν Ἑλληνοπαίδων τὰ ἐθνικὰ σύμβολα καὶ ἐθνικὰ ἰδεώδη; Ποιὸς ἄλλος κλάδος κρατικὸς δείχνει τὴν αὐταπάρνησιν καὶ αὐτοθυσίαν τοῦ δημοδιδασκάλου, ὁ ὁποῖος κατά τινα φιλόσοφον ὁμοιάζει μὲ λαμπάδα ποὺ λυώνει καὶ ἀναλίσκεται γιὰ νὰ θερμάνῃ καὶ φωτίσῃ τοὺς ἄλλους;

Τὸ εὐτύχημα καὶ ἀληθῶς εὐτύχημα ἐθνικὸν εἶναι, ὅτι ὁλόκληρος ἡ κοινωνία ἐτάχθη μὲ τὸ μέρος τῶν ἀδικουμένων δημοδιδασκάλων, διότι γνωρίζουν καὶ παρακολουθοῦν τὸ ἐθνικὸν ἔργον αὐτῶν καὶ μένουν ἐνθουσιασμένοι ἐκ τῆς ἐθνικῆς των ἐργασίας, ἡ ὁποία ἔχει ἀναγνωρισθῆ καὶ διακηρυχθῆ ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου πλὴν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Ἡ ἀναγνώρισις τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου τῶν δημοδιδασκάλων ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἐλευθ. Βενιζέλου κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, ἀποτελεῖ τὸ ἄκρον ἄωτον ἀποδόσεως δικαιοσύνης εἰς τὸ δημοδιδασκαλικὸν Σῶμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον παρέλαβε καὶ 200 περίπου εὐψύχους καὶ φρονηματίας ἐφέδρους ἀξιωματικούς, τοὺς ἐμονιμοποίησε καὶ διὰ τῆς εὐψυχίας των καὶ δραστηριότητός των ἀνῆλθον εἰς τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα καὶ δὴ συνταγματάρχου καὶ ὑποστρατήγου.

Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐπιμείνῃ καταπατοῦσα τὸ δίκαιον 20.000 πνευματικῶν ἀνθρώπων, ἐπισημαίνομεν τὸν κίνδυνον τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἀκαταστασίας, ἀναρχίας καὶ ἀποσυνθέσεως, τὰ ὁποῖα μόνον ἐχθροὶ τοῦ Ἔθνους ὀνειρεύονται.

Ἀπό τινων μηνῶν κατόπιν τῆς πρωτοφανοῦς σκληρότητος πρὸς τὸν δημοδιδασκαλικὸν κλάδον τῆς Κυβερνήσεως ἡ λαϊκὴ ἐκπαίδευσις ἄρχισε νὰ ἀποσυντίθεται τουλάχιστον ψυχικῶς.

Ἡ Κυβέρνησις ἔχει πεισμώσει. Μὲ πείσματα δὲν λύονται τὰ ἐθνικὰ ζητήματα, διότι ἔχουν καὶ συνεπείας. Τὸ ἄδικον βαρύνει τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία αἰσθανομένη τὸ ἄδικον ἀποφεύγει νὰ πείσῃ τοὺς δημοδιδασκάλους ὅτι δὲν ἔχουν δίκαιον. Ὅσοι πονοῦν τὸν τόπον αὐτόν, ὅσοι ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν μόρφωσι τοῦ ἔθνους, τὴν προκοπήν του, ἔχουν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ ὑψώσουν φωνὴν διαμαρτυρίας. Οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες, οἱ ἀγροτικοὶ σύλλογοι καὶ οἱ διάφοροι ὀργανισμοὶ ἂς κάμουν συλλαλητήρια ἐπιβλητικὰ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς Βασιλεῖς μας, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ἑβδομάδα τοῦ διδασκάλου ἐτίμησαν καὶ ἀνύψωσαν τὸν ἐθνικὸν τοῦτον καὶ ἀθόρυβον σκαπανέα, διὰ τὴν ταχίστην ἐπούλωσιν τοῦ χαίνοντος αὐτοῦ ψυχικοῦ τραύματος πρὶν ἢ μεταβληθῆ τοῦτο εἰς πραγματικὴν ἐθνικὴν γάγγραιναν.

Β. ΒΡΟΝΤΙΑΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

«Πόθεν ἔσχες»

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἀνακινεῖται τὸ ζήτημα τοῦ «πόθεν ἔσχες». Πολὺ πρὶν ἀπ' τὴν ΕΠΕΚ εἶχε καὶ πάλιν ἀνακινηθῆ, κάπου ὅμως προσέκρουσε κι' ἐναυάγησε. Στὸ ἴδιο ἐμπόδιο ποὺ θὰ προσκρούσῃ καὶ θὰ ναυαγήσῃ καὶ τώρα.

Οὔτε ἀφελεῖς οὔτε κι' ἀνίσχυροι εἶναι αὐτοὶ ποὺ κυνηγᾶν τὸν εὔκολο πλουτισμό. Παμπόνηροι καὶ πανέξυπνοι ἔχουν γιὰ ὅπλο τους τὴν νομιμοφάνεια καὶ παραμερίζουν μ' εὐκολία τὴν νομιμότητα. Ἀρριβίστες ποὺ θυσιάζουν ἀδίστακτα τὸ παρὸν κυνηγῶντας τὸ μέλλον καὶ ποὺ πορεύονται ὅλοι τους μὲ τὸ ἴδιο τροπάριο. Μπορεῖ, μᾶς λένε, ἂν ἔλθῃ σὲ φῶς ἡ λοβιτοῦρα μας, νὰ σᾶς γίνωμε τώρα ἀνυπόληπτοι, ὅμως θ' ἀποκαλύπτεσθε αὔριο μὲ προσήνεια μπροστά μας γιατὶ θάχουμε τὴ δύναμι τοῦ πλούτου. Ἕνα κήρυγμα δηλαδὴ ἐλκυστικὸ κι' ἐλπιδοφόρο ποὺ γι' αὐτὸ καὶ πῆρε τὴν ἐξάπλωσι ποὺ πῆρε. Ἡ ἠθικὴ ὅσο πάει καὶ χάνει τὸ νόημά της καὶ τὴν ἀξία της καὶ περνᾶ στὸ περιθώριο γιὰ νὰ μποῦν στὴ θέσι της ἡ κομπίνα κι' ὁ ἀρριβισμός, ποὸ ἐνσαρκώνουν τὶς τάσεις τῆς ἐποχῆς μας. Νέοι καιροὶ καὶ νέα ἤθη. Καὶ νέα νοοτροπία.

Τὰ σκέφθηκε αὐτὰ καλὰ ἡ ΕΠΕΚ ποὺ ζητᾶ τὴν ἔρευνα τοῦ «πόθεν ἔσχες»; Ἀμφιβάλλω. Ἂν ἦταν συγχρονισμένη κι' ἄφινε κατὰ μέρος τὶς θεωρίες της γιὰ νὰ προσγειωθῆ στὴ σημερινὴ πραγματικότητα, θἄβλεπε κι' ἡ ἴδια πὼς ματαιοπονεῖ. Γιατὶ τί ἄλλο μπορεῖ νὰ σημαίνῃ αὐτὴ ἡ κατὰ καιροὺς ἀνακίνησις τοῦ «πόθεν ἔσχες» ἂν ὄχι τὴν ἐπικίνδυνη καὶ ἀπροκάλυπτη ἐξάπλωσι τοῦ νεοπλουτισμοῦ; Κι' αὐτὴ εἶναι τὸ μοναδικὸ ἐμπόδιο ποὺ φέρνει τὴν ματαίωσι σὲ κάθε ἀπόπειρα ἐφαρμογῆς του. Ν' ἀποδώσῃς εὐθῦνες σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς μεγαλοσχήμους ποὺ χρησιμοποιοῦν τὰ δημόσια ἀξιώματά τους γιὰ νὰ πλουτίσουν; Μάλιστα. Τὸ ζήτημα ὅμως; Τὸ μεγάλο δηλαδὴ ἐμπόδιο, εἶναι μὲ ποιὰ κριτήρια καὶ μὲ ποιοὺς κριτὲς θὰ τοὺς κρίνῃς.

Γιατὶ μὲ τὸ ἐξάπλωμα ποὺ πῆρε αὐτὴ ἡ νεοπλουτικὴ νοοτροπία ἀμφιβάλλω ἂν θὰ βρεθοῦν κριτές, γιατὶ ὅλοι τους, ποιὸς λίγο ποιὸς πολύ, μὲ τὸν ἕνα ἢ μὲ τὸν ἄλλο τρόπο θἆναι μπλεγμένοι καὶ δοσίλογοι. Νὰ κρίνῃ καὶ νὰ ἐπικρίνῃ ὁ λοβιτουριτζῆς τὸν ἀετονύχη κι' ὁ καταφερτζῆς τὸν κομπιναδόρο; Κάθε ἄλλο. Τὸ μόνο ἀποτέλεσμα ποὺ θὰ βγῇ μὲ τὸν νόμο ποὺ θέλει νὰ κάμῃ ἡ ΕΠΕΚ θἆναι νὰ μοιράσουν ὅλοι αὐτοὶ μεταξύ τους συγχωροχάρτια καὶ νὰ βγοῦν στὴν κοινωνία σοβαροὶ κι' ἀνεπίληπτοι.

ΑΙΜΟΣ ΕΠΑΧΤΙΤΗΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

Κατετέθη ἐρώτησις διὰ τὰς πετρελαιοπηγὰς τοῦ Ξηρομέρου

ΥΠΟ ΤΟΥ κ. Κ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ. Ὁ βουλευτὴς Αἰτωλοακαρνανίας κ. Κων. Πετρόπουλος κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν κάτωθι ἐρώτησιν διὰ τοὺς ὑπουργοὺς Βιομηχανίας καὶ Οἰκονομικῶν:

«Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. Ὑπουργοὶ Βιομηχανίας καὶ Οἰκονομικῶν νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν πῶς ἔχει τὸ θέμα τῶν πετρελαιοπηγῶν τῆς ἐπαρχίας Ξηρομέρου τοῦ Νομοῦ Αἰτωλ)νίας, περὶ τῶν ὁποίων μέγας θόρυβος γίνεται ἐσχάτως ἰδία διὰ τοῦ τοπικοῦ τύπου, καὶ ποῖα μέτρα πρόκειται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν διενέργειαν τῶν σχετικῶν ἐρευνῶν καί, ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας τούτων, διὰ τὴν περαιτέρω ἀξιοποίησιν τοῦ ὀρυκτοῦ πλούτου τῆς ἄνω περιφερείας, ἡ ὁποία ἤδη μαστίζεται ὑπὸ τῆς ἀνεργίας καὶ οἰκονομικῆς ἀπαθλιώσεως».

ΑΘΛΗΤΙΚΑ

ΔΥΟ ΑΓΩΝΕΣ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΟΣ ΣΗΜΕΡΟΝ ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Διὰ τὸ τοπικὸν ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλημα θὰ γίνουν σήμερον οἱ ἀκόλουθοι ἀγῶνες:

Στάδιον ΠΓΕ ὥρα 2.45' ΠΓΕ—Ἀπόλλων. Διαιτητὴς Φίλιας, ἐπόπται Σπανὸς καὶ Πάσκουα, γυμνασίαρχος Γ. Νικολόπουλος.

Γήπεδον Ὀλυμπιακοῦ: Ὥρα 2.45' Ἀστὴρ—Ἀχιλλεύς. Διαιτητὴς Φιλιππίδης, ἐπόπται Κουρνοῦτος καὶ Νᾶκος, γυμνασίαρχος Τσοπανίδης.

Τὸ Πατριαρχεῖον ζητεῖ ἀντίτυπα πραγματείας τοῦ κ. Σωτ. Γκολφινοπούλου

Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν κ. Σωτ. Γκολφινόπουλον ζητεῖ ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον μερικὰ ἀντίτυπα τῆς πραγματείας του περὶ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου καὶ τοῦ ἐν Πάτραις ναοῦ του.

Ἐξετάζεται ὑπόμνημα τοῦ Ἀγροτικοῦ Συλλόγου

Τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον τοῦ προέδρου τῆς κυβερνήσεως ἐγνώρισεν εἰς τὸν Ἀγροτικὸν Σύλλογον ὅτι διεβίβασεν εἰς τὸν ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν πρὸς ἐξέτασιν τὸ ὑπόμνημα τοῦ Συλλόγου, διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖται νὰ ἐπιστραφοῦν οἱ ἀχρεωστήτως εἰσπραχθέντες φόροι πολλῶν καλλιεργητῶν τοῦ νομοῦ μας.

"ΒΑΣΙΛΙΣΣΕΣ,, ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

«Βασίλισσες» ἀντιπρόσωποι τῶν Ἀνωτέρων Σχολῶν τῆς Λούϊσβιλλ τοῦ Κεντάκυ διωργάνωσαν μίαν ἑορτὴν διὰ τὴν συγκέντρωσιν χρημάτων διὰ διάφορα κοινοτικὰ ἔργα. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ σχολεῖα τῆς Λούϊσβιλλ συμφώνως μὲ ἀπόφασιν τοῦ ἀμερικανικοῦ δικαστηρίου ἀπὸ τὸ παρελθὸν ἔτος δέχονται τὴν συμφοίτησιν καὶ Νέγρων σπουδαστῶν

Ἐφαρμογὴν ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ συνιστᾶ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ. Εἰς ἐγκύκλιον πρὸς τὰς κατὰ τόπους ὑπηρεσίας του, τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἐργασίας ἐκθέτει τὰς γενικὰς κατευθύνσεις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων. Εἰς τὴν ἐγκύκλιον ὑπογραμμίζεται ὅτι οἱ ἁρμόδιοι ὑπάλληλοι δέον νὰ θέτουν ὑπ' ὄψιν τῶν νέων καὶ τῶν γονέων των σαφῆ τὰ στοιχεῖα ἑκάστου ἐπαγγέλματος, ὡς ἐπίσης νὰ ἐμφανίζουν τὴν τεχνικὴν ἐξέλιξιν καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς, εἰς τρόπον ὥστε οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ διαμορφώνουν ὀρθὴν ἀντίληψιν δι' ἕνα ἑκαστον ἐπάγγελμα. Ἐπίσης πρέπει νὰ ἐξηγῆται εἰς τοὺς γονεῖς ὅτι ἡ προβαλλομένη ὑπὸ τῶν νέων κλίσις εἰς ὡρισμένον ἐπάγγελμα, εἶναι δυνατὸν διὰ καταλλήλου χειρισμοῦ νὰ ἐγκαταλείπεται καὶ οἱ νέοι νὰ προσανατολίζωνται πρὸς ἐπαγγέλματα, τὰ ὁποῖα νὰ εἶναι σύμφωνα μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς περιφερείας καί, γενικῶς, τῆς χώρας, ἐν συσχετισμῷ πάντοτε μὲ τὰ προσωπικὰ αὐτῶν στοιχεῖα.

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἀποσαφηνίζεται, ὡς τονίζεται εἰς τὴν ἐγκύκλιον, ὅτι ὑπάρχουν ἐπαγγέλματα, τὰ ὁποῖα ἐνῷ ἄλλοτε προσείλκυον πληθώραν ἀτόμων, σήμερον λόγῳ τῆς τεχνικῆς ἐξελίξεως εἰς τὴν οἰκονομίαν, ἐλάχιστα ἄτομα προσελκύουν καὶ ἀντιστρόφως, ἄλλα ἐπαγγέλματα, ἄγνωστα κατὰ τὸ παρελθόν, σήμερον προσελκύουν μελάγον ἀριθμὸν μαθητευομένων (ἐπαγγέλματα μόδας). Ἡ δυσαρμονία αὐτή, κατὰ τὴν ἐγκύκλιον, εἶναι τελείως ἀφύσικος, τὰ δὲ ἐπαγγέλματα μόδας ὑφίστανται ταχέως τὰς συνεπείας ἐκ τῆς διαρκοῦς ἀλλαγῆς. Ἡ δεσπόζουσα ἀρχὴ κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἀναφέρεται ἐν τέλει, πρέπει νὰ εἶναι ὄχι